

?La pensió d'aliments s'acaba quan el fill és major d'edat?

Hi ha la creença errònia que quan s'arriba als divuit anys la pensió d'aliments que abona un dels progenitors al fill finalitza. Estem parlant en els supòsits de divorci o de procediments de guarda i custòdia en què els pares són parella de fet, no casats. Res més lluny de la realitat; només desapareix aquesta obligació en dret civil català en els següents supòsits:

a) Per l'emancipació i independència econòmica del fill. Per tant s'acaba el motiu a què dona lloc la seva percepció. Però hi ha una qüestió important: cal que tingui realment aquesta independència, que tingui una base sòlida, no serveix si té una precarietat de contractació laboral, si té un sou que no arriba al salari mínim interprofessional, etc.

b) El desaprofitament en els estudis. Es donen supòsits en què el fill suspèn i repeteix curs, abandona els estudis i tampoc no busca feina, llavors finalitza l'obligació de la pensió d'aliments perquè es per una causa imputable a ell mateix.

c) La falta de relació amb el progenitor obligat al pagament de la pensió per causa imputable al fill. Es tracta de ser coherent davant d'una situació en la qual un fill no vulgui tenir cap relació amb un progenitor, però en canvi pretén continuar comptant amb la seva ajuda econòmica. Hem de fer constar una realitat, que des de l'any 2019 s'està veient no només als jutjats d'arreu de Catalunya sinó també arreu de tot l'estat espanyol, i és la següent: encara que s'aplicava el criteri de no abonar la pensió quan existia la independència econòmica del fill, si no hi ha la relació a què fem referència en l'apartat c) també és causa de no seguir passant la pensió i passa per davant del supòsit a). Hem de dir, encara que no estigui dins del tema que estem tractant, que l'article 451-17 del Codi Civil de Catalunya inclou com a causa de desheretament «l'absència manifesta i continuada de relació familiar entre el causant i el legitimari, si és per causa exclusivament imputable al legitimari». Per tant, s'està imposant el criteri de la manca de relacions interpersonals entre pares i fills, imputable sempre en aquests últims, per donar lloc al fet que determinades obligacions jurídiques dels progenitors envers als fills deixin d'existir.

d) Si el fill pot exercir un ofici o professió i no ho fa voluntàriament. S'han donat casos en què el fill no és tan sols que no busca feina, sinó que té una conducta de no fer res o que se li ofereixen ofertes de treball i les rebutja.

e) Per defunció del fill. En aquest cas com que l'obligació de donar aliments es personalíssima del progenitor envers el fill i aquest és l'única persona que la pot rebre, en no existir aquest, l'obligació de pensió d'aliments s'extingeix.

Vist tot això, és factible preguntar-se: i si el progenitor no té mitjans de vida suficients per abonar la pensió, sigui per la seva situació laboral, personal (té més fills d'una altra relació), té una malaltia que no li fa possible assumir aquesta obligació, etc. què passa llavors? L'obligació, si es donen els supòsits seguirà existint, però es pot reduir la quantia mensual de pagament. En l'àmbit judicial hi ha una quantia mínima que s'estableix, que pot oscil·lar entre 100-150 euros/mes. A més a més hem de tenir en consideració un fet important: les pensions per aliments que no es paguen es podem embargar a càrrec del progenitor encara que aquest no arribi al salari mínim interprofessional, perquè així ho diu la llei, l'article 608 de la LEC, a nivell de tot l'estat espanyol, cosa que no passa si les deutes són d'altres tipus i això és degut a la naturalesa especial de l'obligació d'aliments: un pare o una mare no pot deixar d'alimentar el seu fill. Cal dir finalment que, si per sentència, ja sigui de comú acord o via contenciosa, s'estableix una pensió d'aliments i les circumstàncies que hi han donat lloc han variat (ha de ser una variació substancial i permanent en el temps), es pot instar per part del progenitor alimentari un procediment judicial per modificar

aquesta pensió.